

D E C I Z I E

17 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecătorii

Tatiana Vieru
Valentina Clevadi
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni împotriva hotărîrii din 06 noiembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Alconstil” în proces de insolabilitate- Daniela Ciobanu, intervenient accesoriu Banca Comercială „Victoriabank” SA împotriva lui Eduard Bogonos și Societatea cu Răspundere Limitată „Arveal-Agro” cu privire la declararea nulității actelor juridice,

c o n s t a t ă :

La data de 12 martie 2014, administratorul insolabilității SRL „Alconstil” în proces de insolabilitate-Daniela Ciobanu a depus în instanța de insolabilitate cerere împotriva lui Eduard Bogonos solicitînd declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr.8/09 din 08 septembrie 2011, încheiat între SRL „Alconstil” și Bogonos Eduard Mihail, revendicarea bunurilor mobile utilaje și obiecte în sumă de 380892,44 lei, amplasate în mun. Bălți, str. Benderului nr.8, din posesia ilegală a pîrîtului, încasarea de la pîrît a dobînzii de întîrziere în mărimea determinată, conform art. 585, 619 Cod civil.

În motivarea cererii s-a invocat că prin hotărîrea nr. 2i-209/2013 din 16 septembrie 2013 a Curții de Apel Bălți s-a intentat procedura de insolabilitate în privința SRL „Alconstil”, IDNO 1009602003449, cu sediul în r1 Rîșcani, s. Corlăteni și ca administrator al insolabilității a fost desemnată ÎI „Ciobanu Daniela”, în persoana administratorului Ciobanu Daniela.

Menționează că, în rezultatul analizei documentelor financiar-economice a SRL „Alconstil”, s-a constatat că la data de 08 septembrie 2011 SRL „Alconstil” a încheiat contractul de vânzare- cumpărare nr. 8/09, prin care a înstrăinat pîrîtului Bogonos Eduard Mihail, bunuri mobile sub formă de utilaje și obiecte situate la adresa: mun. Bălți, str. Benderului, nr.6, cu prețul de 380892,44 lei, conform facturii fiscale Seria VF4414609 din 01 octombrie 2011.

Susține că, termenul scadent pentru achitare a expirat la data de 01 iunie 2012, însă pînă în prezent nu și-a onorat obligația de achitare a prețului pentru bunurile mobile procurate.

În drept s-au invocat prevederile art.art. 9 alin. (1), 513 alin. (1), 572, 619, 735, 753, 738 Cod civil, art. art. 104,105 al Legii insolabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012.

La data de 14 octombrie 2014, SRL „Alconstil” a înaintat o cerere suplimentară de completare a pretențiilor, solicitând declararea nulă a contractului de împrumut nr. 2 din 09 februarie 2012, încheiat între Eduard Bogonos și SRL „Arveal-Agro”.

În motivarea cererii suplimentare s-a invocat că la data de 13 octombrie 2014 a fost înștiințat de către BC „Victoriabank” SA referitor la faptul că pentru 21 octombrie 2014, executorul judecătoresc Ludmila Lupol a fixat data pentru executarea documentului executoriu care are ca obiect bunurile în litigiu, a ridicării forțate de la adresa m. Bălți, str. Benderului, nr. 6 și transmiterii acestora către SRL „Arveal- Agro” în baza deciziei nr. 2ac-27/14 din 17 aprilie 2013 a Curții de Apel Bălți.

Afirmă că, din informația parvenită rezultă că SRL „Arveal-Agro” ar fi dobândit bunurile în litigiu de la Eduard Bogonos în temeiul contractului de împrumut nr. 2 din 09 februarie 2012.

Conform contractului de transmitere a datoriei nr. 24/02-1 din 27 februarie 2012, încheiat între Eduard Bogonos, SRL „Alconstil” și SRL „Arveal-Agro”, datoria de 380892,44 lei pe care Eduard Bogonos o datora SRL „Alconstil”, a fost stinsă prin transmiterea acesteia către SRL „Arveal- Agro”, care, în temeiul actului de verificare reciprocă ar fi avut o creanță pretinsă față de SRL „Alconstil”, stinsă astfel din contul bunurilor.

Declară că, SRL „Alconstil” în urma acțiunilor administratorului Vasile Nenescu, a rămas și fără bunuri și fără bani, iar stingerea datoriilor prin actul de verificare menționat a avut scopul de înstrăinare gratuită a bunurilor de la o întreprindere la alta.

Consideră că, contractul de împrumut nr. 2 din 09 februarie 2012, exact ca și contractul de vânzare-cumpărare nr. 8/09 din 08 septembrie 2011, pe lângă temeiurile de nulitate invocate conform art. art. 104-106 Legii insolabilității, întrunesc și temeiurile nulității absolute conform art. 221 alin. (1) Cod Civil.

Prin încheierea din 19 decembrie 2014 a Curții de Apel Bălți s-a primit în procedură cererea suplimentară depusă de SRL „Alconstil” și s-au atras în proces în calitate de copârț SRL „Arveal- Agro” și BC „Victoriabank” SA în calitate de intervenient accesoriu; s-a respins demersul SRL „Alconstil” privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, interzicerea transmiterii bunurilor și suspendarea procedurii de executare silită.

Prin hotărîrea din 06 noiembrie 2015 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Alconstil” în proces de insolabilitate- Daniela Ciobanu, intervenient accesoriu Banca Comercială „Victoriabank” SA împotriva lui Eduard Bogonos și Societatea cu Răspundere Limitată „Arveal-Agro” cu privire la declararea nulității actelor juridice.

La data de 04 ianuarie 2015, BC „Victoriabank” SA a declarat recurs împotriva hotărîrii din 06 noiembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea hotărîrii din 06 noiembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, cu remiterea cauzei la rejudecare sau, după caz, pronunțarea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii depuse de SRL „Alconstil”.

În motivarea recursului s-a invocat că argumentarea de bază a solicitării lichidatorului, susținută și de Bancă, a fost întemeiată în baza art. 104 lit. a) al Legii insolabilității și anume faptul că actele a căror nulitate s-a solicitat sunt fictive frauduloase.

Susține că, instanța de insolabilitate a indicat că actele fictive sunt acte prin care debitorul insolabil a imitat transmiterea către alte persoane a anumitor valori patrimoniale, manifestarea de voință a părților unui asemenea act juridic este falsă și creează numai o aparență de act juridic, iar scopul principal al actului fictiv este de a ascunde anumite valori patrimoniale de urmărirea creditorilor. Actul fraudulos este actul prin care debitorul insolabil a pierdut anumite valori patrimoniale. Astfel actul fraudulos este acel act de înșelare a creditorului de către debitor prin care acest din urmă își micșorează patrimoniul său sustrăgându-l de la gajul general al creditorilor și provocându-și sau agravându-și astfel insolabilitatea.

Declară că, în cererea inițială înaintată de lichidator, s-a solicitat declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8/09 din 08 septembrie 2011, pentru ca ulterior, după acumularea unor probe suplimentare să fie invocată și nulitatea contractului de împrumut nr. 2 din 09 februarie 2012.

Relatează că, lichidatorul a invocat ca temei de drept și art. art. 513, 735, 738 Cod civil, pe lângă art. art. 104, 105 al Legii insolabilității, fapt specificat și de instanța de insolabilitate. Ulterior, în cadrul ședințelor de judecată, atât lichidatorul cât și reprezentantul Băncii, au invocat suplimentar la art. 104 lit. a) al Legii insolabilității, art. art. 217, 221 Cod civil.

Precizează că art. 221 alin.(1) Cod civil reiterează doar prevederile art. 104 lit. a) al Legii insolabilității privind nulitatea actelor fictive.

Consideră că, motivele instanței de insolabilitate întru respingerea cererii lichidatorului precum că lichidatorul a invocat articolele din Codul civil privind rezoluțiunea contractelor, iar instanța în conformitate cu art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă, adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate, constituie o aplicare eronată a legii.

În acest sens, menționează că în cadrul examinării pricinii, atât reclamantul, cât și Banca a accentuat că temei de drept pentru declararea nulității contractului îl constituie art. 104 lit. a) Legii insolabilității, iar conform art. 217 alin.(1) Cod civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu. Dacă se determină existența temeiurilor de declarare a nulității unor acte fictive, instanța poate adopta o decizie de declarare nulă a unor astfel de acte din oficiu, indiferent de motivarea părților. Instanța de insolabilitate a reținut la adoptarea hotărârii motivarea inițială a cererii reclamantului, doar că parțial, ignorând faptul că lichidatorul a invocat art. 104 lit. a) al Legii insolabilității, însă, în opinia sa, este o încălcare fundamentală a aplicării normelor de drept material.

Remarcă că, faptul neachitării prețului bunurilor de către Eduard Bogonos, nu constituie un temei de rezoluțiune, ci în ansamblul în care bunurile ulterior au fost transmise terțului SRL „Arveal-Agro” de către cumpărătorul Eduard Bogonos, în baza contractului de împrumut nr.2 din 09 februarie 2012, iar prin contractul de preluare a datoriei nr. 27/02-1 din 27 februarie 2012 s-au „achitat” reciproc datoriile între aceste trei părți ale tranzacțiilor fictive, fără ca să fie achitat de facto, la fel, constituie încă o circumstanță care să dovedească fictivitatea tranzacțiilor.

Cu referire la constatarea instanței de insolvabilitate precum că Inspectoratul Fiscal de Stat Bălți a verificat legalitatea tranzacțiilor ce constituie obiect al litigiului și s-ar fi stabilit că SRL „Arveal-Agro” de fapt a cumpărat bunurile litigioase, a menționat că Inspectoratul Fiscal de Stat Bălți nu este o instanță de judecată și a verificat tranzacțiile sub aspectul existenței abaterilor de la legislația fiscală, însă nu sub aspectul nulității sau valabilității actelor.

Relatează că, instanța a ignorat esența deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat Bălți prin care s-ar fi constatat că contractul de împrumut nr. 2 din 09 februarie 2012, de fapt este unul de vânzare-cumpărare, părțile simulând încheierea unui contract de împrumut anume cu scopul de a se sustrage de la achitarea prețului de vânzare-cumpărare, dar și a impozitului pe venit.

Consideră că, este demonstrată intenția frauduloasă a lui Eduard Bogonos și SRL „Arveal-Agro”, a cărui director și fondator era, de a obține aceste bunuri fără a achita prețul de vânzare-cumpărare, schemă care s-a finalizat prin încheierea contractului de preluare a datoriei nr. 27/02-1 din 27 februarie 2012. Intenția de a trece practic gratuit bunurile din proprietatea SRL „Alconstil”, care ulterior a intrat în procedură de faliment cu datorii de sute de milioane și practic fără masă debitorială, în proprietatea SRL „Arveal-Agro”, în opinia sa, a fost intenția inițială, care ar fi parțial demonstrată de Inspectoratul Fiscal de Stat Bălți.

Referitor la constatarea instanței de insolvabilitate precum că reclamantul nu a prezentat probe întru declararea actelor fictive, invocă că în cadrul examinării pricinii, în mod verbal și printr-o cerere depusă, au solicitat pîrîților să motiveze și să prezinte instanței dovada existenței datoriei SRL „Alconstil” față de SRL „Arveal-Agro” în sumă de 380892.44 lei, care ar fi fost stinsă prin contractul de preluare a datoriei nr. 27/02-1 din 27 februarie 2012, solicitare susținută și de reclamant, însă instanța de insolvabilitate a respins cererile respective, considerîndu-le irelevante, iar reprezentantul pîrîților categoric a refuzat să dea explicații pe marginea acestui subiect.

În acest sens, susține că este problematică demonstrarea fictivității unor acte juridice în situația în care acumularea probelor este îngreunată inclusiv de instanța de judecată, iar Banca a menționat că creează dubii anume faptul că bunurile în litigiu nu au fost de facto achitate prin bani, ci prin stingere de creanță, iar aceasta creanță nu este nicidecum argumentată de pîrîți.

Indică că, în ședința de judecată din 29 octombrie 2015, lichidatorul obținînd probe noi, a solicitat instanței de insolvabilitate de a anexa la dosar contractul de cesiune a creanței nr. 2 din 31 ianuarie 2012 încheiat între SRL „Agromacon-Invest” și SRL „Arveal-Agro”, conform căruia în schimbul unei sume de 3837,07 MDL, SRL „Agromacon-Invest”, în procedură de faliment, a înstrăinat SRL „Arveal-Agro” o creanță față de SRL „Alconstil” în sumă de 7674159,46 MDL.

Specifică ca fiind remarcabilă legătura între data contractului respectiv de cesiune -31 ianuarie 2012 și data contractului de împrumut nr. 2 încheiat între Eduard Bogonos și SRL „Arveal-Agro” – 09 februarie 2012 și contractului de preluare a datoriei nr. 27/02-1 încheiat între SRL „Alconstil”, Eduard Bogonos și SRL „Arveal-Agro” – 27 februarie 2012.

În opinia sa, această schemă frauduloasă și fictivă a fost finalizată în termen de mai puțin de o lună și întreprinderile parte la aceasta - SRL „Agromacon-Invest” și SRL „Alconstil” sunt în prezent în procedură de faliment. La anexarea contractului de cesiune a creanței nr 2 din 31 ianuarie 2012 încheiat între SRL „Agromacon-

Invest” și SRL „Arveal-Agro”, lichidatorul a menționat că anume acest contract a stat la baza apariției datoriei SRL „Alconstil” față de SRL „Arveal-Agro” care a fost stinsă în limita prețului bunurilor litigioase de 380892,44 lei, prin contractul de preluare a datoriei nr. 27/02-1 din 27 februarie 2012 încheiat între SRL „Alconstil”, Eduard Bogonos și SRL „Arveal-Agro”.

Precizează că, contractul de cesiune a creanței nr. 2 din 31 ianuarie 2012, a fost contestat de către lichidatorul SRL „Agromacon-Invest” - Radu Fortuna, iar ulterior pronunțării actelor de dispoziție a instanțelor de judecată, se putea demonstra dacă contractul de vânzare-cumpărare nr. 8/09 din 08 septembrie 2011 încheiat între SRL „Alconstil” și Eduard Bogonos și contractul de împrumut nr. 2 din 09 februarie 2012 încheiat între Eduard Bogonos și SRL „Arveal-Agro” sunt fictive sau nu.

Opinează că, legătura între SRL „Alconstil”, prin directorul Vasile Nenescu, SRL „Agromacon-Invest, prin directorul Constantin Manole, SRL „Arveal-Agro”, prin directorul Eduard Bogonos, este relevantă conform actului nr. 5-662122 din 14 decembrie 2012 a Inspectoratului Fiscal de Stat Bălți. În consecință, instanța de insolabilitate respinge cererea lichidatorului de anexare a acestui contract, invocând că această probă este irelevantă.

Notează că, prin decizia nr. 2ri-305/15 din 02 decembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, contractul de cesiune a creanței nr. 2 din 31 ianuarie 2012 încheiat între SRL „Agromacon-Invest” și SRL „Arveal-Agro” a fost declarat nul.

Consemnează că, este elocvent faptul că toate aceste acte încheiate între SRL „Alconstil”, Eduard Bogonos și SRL „Arveal-Agro” sunt fictive și frauduloase, părțile din start nu au avut intenția ca să achite pentru bunurile în litigiu vreun leu, iar toate aceste acte constituie o acoperire documentară pentru trecerea gratuită a bunurilor întreprinderii, care ulterior a falimentat către altă întreprindere, cu scopul ca acestea să nu poată intra în masa debitorială a SRL „Alconstil”.

La data de 14 ianuarie 2016, BC „Victoriabank” SA a depus cerere de completare a recursului, solicitând, în caz de admitere a recursului și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii înaintate, să se încaseze din contul intimaților în mod solidar taxa de stat achitată la depunerea cererii de recurs, în mărime de 5713, 43 lei.

Conform art.8 alin.(1) al Legii insolabilității, nr.149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolabilitate a adoptat hotărârea la data de 06 noiembrie 2015, iar recursul a fost declarat de BC „Victoriabank” SA la data de 13 noiembrie 2015, ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de BC „Victoriabank” SA cu menținerea hotărârii instanței de insolabilitate din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Conform art. 5 alin.(2) al Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, instanța de insolvență dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolvență, a litigiilor ce țin de masa debitoare. Dacă partea interesată invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, instanța de insolvență va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă.

Conform art. 5 alin.(5) lit.g) al Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, principalele competențe ale instanței de insolvență în cadrul prezentei legi sînt judecarea acțiunilor introduse de administratorul insolvenței/lichidatorul privind nulitatea actelor juridice încheiate de către debitor anterior intentării procesului.

Conform art. 66 alin.(1) lit. w), z) al Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, administratorul și lichidatorul au atribuțiile de contestarea în instanța de insolvență, în modul stabilit de lege, a creanțelor creditorilor și a oricăror tranzacții sau transferuri și efectuarea unor alte acțiuni stabilite expres de prezenta lege.

Conform art. 104 al Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolvență, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare, administratorul/ lichidatorul poate introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului: a) orice act juridic fictiv sau fraudulos încheiat de debitor în ultimii 3 ani precedenți intentării procedurii de insolvență, care a afectat drepturile creditorilor; b) transferurile cu titlu gratuit din partea debitorului făcute în ultimii 3 ani precedenți înaintării cererii introductive, cu excepția actelor de îndeplinire a unor obligații morale sau actelor pentru binele public (de sponsorizare), în care generozitatea donatorului este proporțională patrimoniului său; c) tranzacțiile încheiate în ultimii 3 ani precedenți înaintării cererii introductive, în care prestația debitorului este vădit mai mare decît cea primită; d) transferurile de proprietate de la debitor către un creditor în contul unei datorii anterioare sau în folosul acestuia din urmă, efectuate în ultimele 4 luni precedente înaintării cererii introductive, care au ca efect creșterea sumei pe care creditorul ar urma să o primească în cazul lichidării debitorului; e) transferurile de proprietate de la debitor către un creditor în contul unei datorii anterioare sau în folosul acestuia din urmă, efectuate în ultimele 4 luni precedente înaintării cererii introductive, la care creditorul nu avea dreptul sau care nu ajunseră la scadență; f) acordarea gratuită a unui gaj sau a unei ipotece, a oricărei alte garanții pentru o creanță care era neasigurată în ultimele 4 luni anterioare înaintării cererii introductive sau pentru o creanță a unui acționar sau asociat al debitorului într-o perioadă similară, dacă aceste creanțe nu au ajuns la scadență pînă la data intentării procedurii de insolvență; g) orice acte încheiate și garanții acordate de către debitor după înaintarea cererii introductive.

Conform art.195 Cod civil, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Conform art.216 Cod civil, actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod (nulitate absolută). Actul juridic poate fi declarat nul, în temeiurile prevăzute de prezentul cod, de către instanța de judecată sau prin acordul părților (nulitate relativă).

Conform art. 217 alin.(1), (2) Cod civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părți a actului lovit de nulitate.

În conformitate cu art. 118 alin.(1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiile sale dacă legea nu dispune altfel, iar conform art. 130 alin. (1-3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Instanța de insolabilitate, în conformitate cu art.art. 355-356 Cod de procedură civilă, fiind investită cu judecarea pricinii în speță, corect a ajuns la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Alconstil” în proces de insolabilitate- Daniela Ciobanu, intervenient accesoriu Banca Comercială „Victoriabank” SA împotriva lui Eduard Bogonos și Societatea cu Răspundere Limitată „Arveal-Agro” cu privire la declararea nulității actelor juridice.

Din materialele pricinii rezultă că prin hotărârea din 16 septembrie 2013 a Curții de Apel Bălți s-a intentat procesul de insolabilitate în privința „Alconstil” SRL, IDNO 1009602003449, cu sediul rl Rîșcani, sat. Corlăteni și s-a numit ca administrator al insolabilității Daniela Ciobanu (f.d.5).

Conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 8/09 din 08 septembrie 2011, încheiat între SRL „Alconstil” și Eduard Bogonos, s-a transmis în proprietatea lui Eduard Bogonos bunuri mobile ce aparțin cu drept de proprietate SRL „Alconstil”, conform anexei 1 (f.d.8).

Prin factura fiscală seria nr.FV4414609 din 01 octombrie 2011, se confirmă primirea bunurilor de către Eduard Bogonos, transmise conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 8/09 din 08 septembrie 2011 (f.d.9).

Tot aici, este de menționat că costul bunurilor procurate este de 380892, 44 lei, rezultând din prevederile pc.2.1 al contractului de vânzare-cumpărare nr. 8/09 din 08 septembrie 2011, încheiat între SRL „Alconstil” și Eduard Bogonos.

SRL „Alconstil”, în persoana administratorului insolabilității, a solicitat declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 8/09 din 08 septembrie 2011, încheiat între SRL „Alconstil” și Eduard Bogonos, invocând prevederile art.art. 735, 738 Cod civil, rezultând din faptul că Eduard Bogonos ar fi primit bunurile, însă nu și-ar fi onorat obligațiunile de achitare a prețului convenit pînă la data de 01 iunie 2012 și ar constitui o neexecutare esențială a contractului (f.d.6).

Conform art. 735 Cod civil, o parte poate rezolvi contractul dacă există o neexecutare esențială din partea celeilalte părți. Pentru determinarea neexecutării esențiale, în special se iau în considerare următoarele circumstanțe: a) neexecutarea privează substanțial creditorul de ceea ce acesta se aștepta de la executarea contractului, cu excepția cazului cînd debitorul demonstrează că nu a prevăzut și nu putea să prevadă în mod rezonabil rezultatul scontat; b) executarea întocmai a obligațiilor ține de esența contractului; c) neexecutarea este intenționată sau din

culpă gravă; d) neexecutarea dă temei creditorului să presupună că nu poate conta pe executarea în viitor a contractului.

Astfel, în condițiile legii, scopul acestui articol este de a stabili că creditorul are dreptul de rezoluțiune a contractului în cazul în care debitorul nu execută obligația în mod corespunzător sau în termenul stabilit cu condiția că neexecutarea este esențială. De menționat că dreptul de rezoluțiune nu este pus în dependență de faptul dacă partea care nu a executat obligația este în culpă sau nu.

Pe cînd nulitatea, este sancțiunea care se aplică în cazul în care la încheierea actului juridic civil nu se respectă condițiile de valabilitate. Nulitatea este mijlocul prevăzut de lege pentru a asigura respectarea condițiilor de valabilitate a actului juridic. În măsura în care un act juridic concret nu respectă aceste condiții, el este lipsit de efectele sale prin intermediul nulității.

În consecință, reclamantul invocînd normele de drept material ce reglementează rezolvirea actului juridic, a solicitat nulitatea contractului de vînzare-cumpărare nr. 8/09 din 08 septembrie 2011, încheiat între SRL „Alconstil” și Eduard Bogonos.

Astfel, Colegiul consideră corectă aprecierea instanței de insolvabilitate precum instanța adoptă hotărîrea judecătorească în limita pretențiilor, rezultînd din prevederile art. 240 alin.(3) Cod de procedură civilă.

Cu referire la argumentul recurentului precum că nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată și din oficiu de către instanța de judecată, Colegiul menționează că această prioritate este acordată instanțelor de judecată, în caz cînd se stabilește ineficacitatea actului juridic chiar dacă părțile nu știu sau nu vor să aplice această sancțiune.

La caz, Colegiul nu a constatat careva temeiuri ce ar constitui motiv pentru declararea nulității actului juridic din oficiu.

Colegiul apreciază ca fiind justă constatarea instanței de insolvabilitate precum că neachitarea de către Eduard Bogonos a costului bunurilor mobile convenit conform contractului de vînzare-cumpărare nr. 8/09 din 08 septembrie 2011, nu poate constitui temei de constatare a nulității contractului de vînzare-cumpărare.

Mai mult de atît, neexecutarea de către una din părți a obligațiilor contractuale nu poate servi ca temei pentru declararea nulității unui contract încheiat în conformitate cu legislația în vigoare, în atare situații.

De asemenea, Colegiul reține că prin cerința suplimentară reclamantul a solicitat nulitatea contractului de împrumut nr. 2 din 09 februarie 2012, încheiat între Eduard Bogonos și „Arveal-Agro” SRL, invocînd art.221 alin.(1) Cod civil, art.art.104-106 al Legii insolvabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012.

Din materialele pricinii rezultă că la data de 09 februarie 2012 între Eduard Bogonos și „Arveal-Agro” SRL, a fost încheiat contractul de împrumut a bunurilor mobile nr.2, conform căruia Eduard Bogonos a transmis SRL „Arveal-Agro” în împrumut bunuri mobile în sumă de 380892, 44 lei, conform actului de primire – predare din 09 februarie 2012, care este parte integrală a acestui contract (f.d.112-113).

Prin decizia din 17 aprilie 2013 a Curții de Apel Bălți s-a admis acțiunea SRL „Arveal-Agro” și s-au revendicat din posesia ilegală a BC „Victoriabank” SA în beneficiul „Arveal-Agro” SRL a bunurilor în sumă totală de 380892, 44 lei, amplasate în imobilul din str. Bender, 6, mun.Bălți, (f.d.31-35).

Conform art. 221 alin.(1) Cod civil, actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este nul.

Astfel, în contextul normei precitate, este de menționat că actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este lovit de nulitate absolută, deoarece în cazul acestui act lipsește unul din elementele definitorii ale actului juridic prevăzut în art. 195 Cod civil, adică intenția de a da naștere, modifica, sau stinge drepturi și obligații civile. Manifestarea de voință în cazul actului juridic fictiv este falsă și are ca scop inducerea în eroare a altor persoane, creînd aparența existenței actului juridic în realitate

La caz, Colegiul apreciază ca fiind justă constatarea instanței de insolvabilitate precum că declararea nulității actului juridic ca fiind fictiv condiționează prezentarea de către partea interesată a probelor pertinente privind acționarea unei părți contractate fără intenția de a produce efecte juridice, rezultînd din prevederile art. 118 Cod de procedură civilă, iar, în speță, SRL „Alconstil” nu a prezentat careva probe în acest sens.

Cu referire la argumentul recurentului precum că instanța de insolvabilitate invocînd că Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Bălți a verificat legalitatea tranzacțiilor ce constituie obiectul prezentului litigiu, în condițiile cînd nu este de competența acestuia, deoarece este prerogativa instanțelor de judecată, Colegiul menționează că această constatare a instanței de insolvabilitate rezultă din circumstanțele cauzei și constituie un temei suplimentar ce atestă valabilitatea actelor juridice contestate.

Mai mult, conform actului de control nr. 5- 662122 din 14 decembrie 2012, Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Bălți a stabilit că SRL „Arveal Agro” a cumpărat bunurile imobile în sumă totală de 380892,44 lei, ce constituie obiectul tranzacțiilor, cu scopul de a stinge datoria față de Eduard Bogonos și SRL „Alconstil”, doar că a fost diminuat impozitului pe venit, însă alte încălcări nu au fost constatate (f.d.120 verso-124).

Conform deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat Bălți nr. 31 din 04 ianuarie 2013, s-a constatat achitarea de către SRL „Arveal Agro” a valorii bunurilor mobile împrumutate de la persoana fizică Eduard Bogonos în baza contractului de preluare a datoriei nr.27/02-1 din 27 februarie 2012 și actului de preluare a datoriei din 27 februarie 2012 (f.d.36-40, 44-46).

Conform contractului încheiat la data de 27 februarie 2012, între Eduard Bogonos, SRL „Arveal-Agro” și SRL „Alconstil”, sub nr. 27/02-1, SRL „Arveal-Agro” a preluat achitarea datoriei în mărime de 380892, 44 lei a lui Eduard Bogonos față de SRL „Alconstil”, fiind întocmit și actul de preluare a datoriei (f.d.44-46).

În consecință, Colegiul concluzionează că în baza actelor menționate supra întocmite de către Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Bălți, care nu au fost contestate, au fost stabilite niște circumstanțe, care suplimentar atestă caracterul veridic al actelor juridice litigioase.

Astfel, este irelevant argumentul recurentului precum că organul fiscal nu putea stabili valabilitatea tranzacțiilor deoarece ar fi de competența instanțelor de judecată, în condițiile cînd instanța de insolvabilitate a concluzionat despre valabilitatea tranzacțiilor, rezultînd și din constatările Inspectoratului Fiscal.

Colegiul consideră nefondat argumentul recurentului precum că instanța de insolvabilitate a aplicat eronat normele de drept material, deoarece reclamantul a invocat în cererea sa prevederile art. 104 lit.a) al Legii insolvabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012 și consideră că neachitarea costului bunurilor de către Eduard Bogonos

nu constituie temei de rezoluțiune, însă în ansamblu bunurilor transferate ulterior terțului SRL „Arveal-Agro” de către Eduard Bogonos, în baza contractului de împrumut nr. 2 din 09 februarie 2012, iar prin contractul de preluare a datoriei nr. 27/02-1 din 27 februarie 2012 s-au achitat reciproc datoriile între aceste trei părți, în opinia sa, ar constitui încă o circumstanță care ar dovedi fictivitatea tranzacțiilor.

În acest sens, Colegiul reține că art. 104 lit. a) al Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, statuează că pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolvență, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare, administratorul/ lichidatorul poate introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului orice act juridic fictiv sau fraudulos încheiat de debitor în ultimii 3 ani precedenți intentării procedurii de insolvență, care a afectat drepturile creditorilor.

Tot aici, este de menționat că actele fictive sînt acte prin care debitorul insolvent a imitat transmiterea către alte persoane a anumitor valori patrimoniale, este manifestarea de voință a părților unui asemenea act juridic este falsă și creează numai o aparență de act juridic, iar scopul principal al actului fictiv este de a ascunde anumite valori patrimoniale de urmărirea creditorilor, iar actul fraudulos este actul prin care debitorul insolvent a pierdut anumite valori patrimoniale. Astfel actul fraudulos este acel act de înșelare a creditorului de către debitor, prin care acest din urmă își micșorează patrimoniul său, sustrăgîndu-1 de la gajul general al creditorilor și provocîndu-și sau agravîndu-și, astfel insolvența.

La caz, Colegiul apreciază că fiind justă concluzia instanței de insolvență precum că nu a fost demonstrat faptul în cadrul cercetării judecătorești că actele juridice contestate ar avea un caracter fictiv sau fraudulos, deoarece nu au fost prezentate careva probe pertinente și concludente în acest sens, iar argumentele reclamantului, inclusiv și a recurentului au un caracter declarativ.

Cu referire la afirmația recurentului precum că solicitarea sa, susținută și de reclamant, de a fi confirmată de către pîrîți existența datoriei a SRL „Alconstil” față de SRL „Arveal-Agro” în sumă de 380892, 44 lei, stinsă prin contractul de preluare a datoriei nr.27/02-1 din 27 februarie 2012, respinsă de instanță ca irelevantă, precum și faptul că reprezentantul pîrîților a refuzat categoric să dea explicații, le-ar crea dificultăți la acumularea probelor, Colegiul o consideră nefondată, deoarece este de obligația părților de a demonstra circumstanțele care le invocă, rezultînd din prevederile art. 118 Cod de procedură civilă.

Astfel, nu poate fi pusă pe seama instanței de insolvență obligația de acumulare a probelor întru demonstrarea poziției părților, concursul acesteia fiind solicitat, în conformitate cu art. 119 alin.(1) Cod de procedură civilă, doar dacă în procesul de adunare a probelor apar dificultăți.

De altfel, este lipsit de suport juridic și faptul de a solicita uneia din părți de a demonstra poziția invocată de o altă parte, în condițiile cînd fiecare parte își prezintă probele, care în opinia sa, confirmă circumstanțele invocate drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

În consecință, faptul neprezentării de către partea în proces probele pe care își întemeiază poziția, nu poate constitui temei de casare a hotărîrii contestate, în condițiile cînd partea a participat la examinarea pricinii în instanța de insolvență și a beneficiat de acest drept, rezultînd și din prevederile art. 56 Cod de procedură civilă. Mai mult, este de obligația acestora de a se folosi cu bună credință de drepturile procedurale, în conformitate cu art. 56 alin.(3) și art. 61 Cod de procedură

civilă.

De asemenea, Colegiul reține că în cadrul judecării pricinii, instanța de judecată a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

Astfel, Colegiul constată că instanța de insolvabilitate a examinat pricina sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristice raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic.

În circumstanțele de fapt și de drept menționate și având în vedere faptul că hotărârea instanței de insolvabilitate este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea probelor administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de insolvabilitate.

Cu referire la cerința recurentul BC „Victoriabank” SA de compensare a cheltuielilor de judecată în mărime de 5713,43 lei, achitate cu titlu de taxa de stat la depunerea cererii de recurs, Colegiul o consideră nefondată, deoarece rezultând din prevederile art. 94 Cod de procedură civilă, aceasta rămîne pe seama recurentului.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni.

Se menține hotărârea din 06 noiembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Alconstil” în proces de insolvabilitate - Daniela Ciobanu, intervenient accesoriu Banca Comercială „Victoriabank” SA împotriva lui Eduard Bogonos și Societatea cu Răspundere Limitată „Arveal-Agro” cu privire la declararea nulității actelor juridice.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței:

Tatiana Vieru

Judecători:

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală